SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain ja jätelain 118 §:n muuttamisesta

Olisiko biokaasulaitosten osalta nykytilanne ehdotettua sääntelyä parempi ja selkeämpi, jos ohjeistuksella varmistettaisiin, että sääntelyä sovellettaisiin samalla tavalla kaikissa kunnissa? Olisiko siis parempi, että biokaasulaitoksilta edellytettäisiin aina ympäristölupaa, eikä biokaasulaitoksen menettely vaikuttaisi eläinsuojaan menettelyihin?

Ohjeistusta tulee kehittää sekä biokaasulaitosten yleisen ilmoitusmenettelyn ja ympäristöluvituksen osalta. SBB:n mielestä on tarpeen laatia selkeä viranomaisohjeistus biokaasulaitosten ympäristöluvituksen osalta.

Pidämme tärkeänä, että toiminnanharjoittajille annetaan mahdollisuus osallistua viranomaisohjeistuksen laatimiseen. Biokaasulaitoskokonaisuudet ovat erilaisia (esimerkkejä erilaisista laitoskokonaisuuksista: maatilalaitos, teollinen biokaasulaitos, yksittäinen laitosyksikkö, satelliittilaitos, keskitetty kaasunjalostusyksikkö). Myös biokaasulaitosteknologioissa on eroja. Biokaasutekniikkaa kehitetään jatkuvasti, joten on tärkeää, että viranomaispuoli on riittävän tietoinen tapahtuvasta kehitysestä. Biokaasu- ja biometaanitekniikka on yksi valituista teknologioista, joita tullaan edistämään EU:ssa jatkossa (kts. nettonollateollisuutta koskeva säädös Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset). Ohjeitus tulee pitää siis myös ajan tasalla tekniikan kehittyessä, täten ohjetta tulee tarvittaessa päivittää viipymättä.

Ohjeistuksen kehittämistä tarvitaan kaiken kokoisille biokaasulaitoksille. Olemme saaneet tietoomme, että nyt eräitä ympäristöön (esimerkiksi hajuhaitat) ja osin turvallisuuteenkin (esimerkiksi hygionisointivaatimus) liittyviä vaatimuksia sovelletaan kategorisetsi samalla tavalla eri kokoluokan biokaasulaitoksiin. Hajuhaittojen ja muiden vastaavien asioiden osalta on tärkeää, että luvituksessa/ilmoitusmenettelyssä käytetään tapauskohtaista harkintaa eikä vaatimuksia sovelleta kategorisesti samalla tavalla kaikkiin kohteisiin. Haluamme muistuttaa, että esimerkiksi lannoitelainsäädännössä puututaan jo metaanijäännöspotentiaaliin, eli tuplasääntelyä tulee välttää. On tärkeää, ettei kansallisesti mennä yli EU-säädöksissä asetettujen velvoitteiden.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Olisi myös mahdollista säätää niin, että biokaasulaitokset olisivat aina lupamenettelyssä ja ilmoituksenvarainen eläinsuoja olisi yhdessä biokaasulaitoksen kanssa aina kunnan lupamenettelyssä silloin, kun laitoksen käsittelymäärä on alle 20 000 tonnia vuodessa. Menettely ei siis riippuisi siitä, käsitelläänkö eläinsuojan biokaasulaitoksessa vain oman tilan syötteitä vai tuodaanko niitä myös muualta. Mitä mieltä olette tästä sääntelyvaihtoehdosta?

Maatilamittakaavan biokaasulaitosten sujuvoittaminen on tärkeää. Yleinen ilmoitusmenettely on mielestämme mahdollista laatia sellaiseksi, että se sujuvoittaa soveltamisalaan kuuluvien laitosten menettelyjä ilman, että laitoksen ympäristönsuojelun taso alenee. Yleisessä ilmoitusmenettelyssä on mielestämme keskeistä varmistaa se, että tilan ulkopuolelta tulevia samantyyppisten syötteitä voidaan käsitellä esitetyssä volyymitasossa (20 000 t/a). Mikäli yleisen ilmoitusmenettelyn piirissä olevana laitokseen tulee ympäristölupaa edellyttäviä muutoksia, tulee ympäristöluvan hakeminen ja saaminen olla sujuvaa. Mikäli toiminnanharjoittaja haluaa kuitenkin hakea pienelle laitokselle ympäristölupaa, tulee tämä mahdollistaa.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan: ”Jos biokaasulaitos kuuluu hyvin pienelle eläinsuojalle, jolta ei edellytetä ilmoitusmenettelyä, olisi biokaasulaitoksesta tehtävä oma ilmoituksensa.” Pitäisikö näiden eläinsuojien biokaasulaitosten olla lupamenettelyssä vai voidaanko ne käsitellä ilmoituksella? Niiden yhteydessä oleviin, ilmotuksenvaraisuus-kynnyksen alle jääviin eläinsuojiin ei sovelleta eläinsuoja-asetusta.

Samat kommentit kuin edellisessä kohdassa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristönsuojelulain ja jätelain 118 §:n muuttamisesta. Haluamme esittää seuraavat huomiot ja kehitysehdotukset asetusluonnokseen biokaasulaitosten näkökulmasta.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Hallitusohjelmassa on useita kirjauksia niin biokaasutuotannon edistämiseksi kuin byrokratian vähentämiseksi, joita Suomen Biokierto ja Biokaasu ry kannattaa lämpimästi. Lausunnolla oleva esitys on tämän vuoksi kannatettava, mutta esitys tarvitsee vielä jatkokehittämistä.

Eläinsuojien biokaasulaitosten lupa- ja ilmoituskäytännöt ovat olleet vaihtelevia ja epäselviä, mikä on johtanut epätasa-arvoiseen lopputulokseen eri toiminnanharjoittajien näkökulmasta. Epäselvät menettelyt lykkäävät investointeja, pahimmillaan jopa estävät investoinnit. Viivästyksiä voi aiheutua paitsi biokaasulaitoksen, että myös eläinsuojan epäselvästä ympäristönhallinnollisesta menettelystä. Onkin tärkeää, että esityksessä asiaa tarkastellaan molemmista näkökulmista. Olemme saaneet tietoomme, että maatilan yhteyteen perustettavan biokaasulaitoksen toteutus on viivästynyt eläinsuojan ympäristöluvan saamisen/päivityksen viivästyksen myötä.

SBB pitää tärkeänä sitä, että mikäli toiminnanharjoittaja haluaa kuitenkin hakea pienelle laitokselle ympäristölupaa, tulee tämä mahdollistaa. Kannatamme kuitenkin yleisen ilmoitusmenettelyn käyttöönottoa eläinsuojien yhteydessä oleville biokaasulaitoksille, joiden kapasiteetti on alle 20 000 tonnia vuodessa. Näissä ilmoituksen varaisissa biokaasulaitoksissa tulisi kuitenkin mahdollistaa tietyin edellytyksin myös tilan ulkopuolelta tulevien vastaavanlaisten syötteiden käsittely, vähintäänkin. Tilan ulkopuolisten syötteiden käsittely mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön tilojen välillä ja mahdollistaa näin omalta osaltaan paikallisella tasolla ravinteiden kierron optimointia ja hallintaa, joka on myös yksi hallitusohjelman tavoitteista. Jos esitys rajataan vain oman tilan syötteisiin, tämä hyöty jää saavuttamatta. Selvyyden vuoksi mainittakoon, ettemme esitä, että ilmoituksen varainen biokaasulaitos voisi käsitellä yhdyskuntien ja teollisuuden biojätteitä.

Sujuvoittamisen varmistamiseksi tarvitaan lakimuutosta sekä parempaa viranomamaisohjeistusta. Tulkintojen selkeyttämiseksi ja yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi SBB esittää, että laaditaan biokaasulaitosten ympäristönsuojeluohje. Pidämme tärkeänä, että toiminnanharjoittajille annetaan mahdollisuus osallistua viranomaisohjeistuksen laatimiseen.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

MENETTELYITÄ TULEE EDELLEEN SUJUVOITTTAA:

Yleisen ilmoitusmenettelyn tulee aidosti olla kevyempi kuin ympäristölupamenettely, muussa tapauksessa sujuvoittamista ei tapahdu ja menettelyn soveltaminen jää varmasti vähäiseksi. Kunnan ympäristölupakäsittely on ollut nopeaa, mikä on tärkeää varmistaa myös jatkossa. Pidämme tärkeänä selvittää, miten myös kunnan lupamenettelyn kestolle voitaisiin asettaa määräajat. Lisäksi pidämme tärkeänä sitä, että yleisen ilmoitusmenettelyä kehitetään sellaiseksi, että se on aidosti keveympi ja ketterämpi menettely kuin ympäristölupamenettely. Nyt ilmoitusmenettely ja kunnan lupamenettely poikkeavat toisistaan hyvin vähän. Ilmoitusmenettelyn eduksi esityksessä on mainittu sille asetettu 120 vuorokauden määräaika. Biokaasulaitosten käsittelyn lupamenettelyssä ei kuitenkaan todeta pääsääntöisesti kestäneen merkittävästi kauemmin.

MAATALOUDEN BIOMASSAT JA JÄTTEET:

Ehdotuksessa todetaan, että ilmoituksenvaraisessa biokaasulaitoksessa saisi lannan ja kotieläintaloudesta syntyvän jätteen lisäksi käsitellä maa- ja metsätaloudessa syntyvää ympäristölle ja terveydelle haitatonta luonnonainesta tai sellaisesta koostuvaa jätettä kuten nurmea, kantoja, hakkuutähteitä, risuja, kuoria, hakkeita ja olkia sekä käytöstä poistettuja naatteja, lehtiä, perunan ja muiden juuresten kuoria sekä kananmunan- kuoria ja raakamaitoa.

SBB kannattaa sitä, että näitä haitattomia luonnonaineksia ja vastaavia saa käsitellä ilmoituksen varaisessa biokaasulaitoksessa. Lakimuutosesityksen mukaan tilan ulkopuolelta ei saisi kuitenkaan ottaa vastaan (kasviperäisiä) rehujätteitä, mutta sen sijaan nurmea saisi ottaa vastaan. Käytännössähän siis ei saisi ottaa vastaan esimerkiksi nurmipaaleja, mikäli nurmi on kerätty rehuksi, mutta saisi taas ottaa vastaan, mikäli paalia ei ole kerätty rehuksi. HE:n mukaisena valvonta menee todella hankalaksi. Maatalouden ja ympäristön sekä luonnonhoidon kasviperäiset syötteet ovat haitattomia, ovatpa ne sitten naatteja, vesikasvillisuuden niittojätteitä, nurmea tai nurmea rehujätteenä. Siten niiden vastaanotto tulisi

sallia aina. Jos naapuritilalta ei saisi tuoda ilmoituksenvaraisessa toiminnassa edes yhtä rehupaalia, niin kenenkään ei kannata lähteä ilmoituksenvaraiseen toimintaan. Tämä epäkohta saadaan korjattua muuttamalla ympäristönsuojelua koskevan lakiesityksen liitteen 4. kohtaa 9. *”Edellä 5 kohdassa tarkoitetun eläinsuojan tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettava biokaasulaitos, jossa käsitellään oman eläinsuojan lantaa, kasviperäistä rehujätettä, maitohuoneen ja eläintenpitotilojen pesuvesiä sekä elintarvikkeeksi kelpaamatonta maitoa. Biokaasulaitoksessa saa käsitellä myös maa- ja metsätaloudessa syntyvää ympäristölle ja terveydelle haitatonta luonnonainesta tai sellaisesta koostuvaa jätettä.”* seuraavasti *”Edellä 5 kohdassa tarkoitetun eläinsuoja tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettava biokaasulaitos, jossa käsitellään oman tilan biohajoavia syötteitä. Biokaasulaitoksessa saa käsitellä myös maataloudessa sekä luonnon- ja ympäristönhoidossa muodostuvia kasviperäisiä materiaaleja sekä lantaa.*

Ympäristönsuojelulain 32 §:ssä säädetään poikkeuksista eräiden jätteen käsittelytoimintojen luvanvaraisuuteen; tässä yhteydessä haluamme huomauttaa, ettei edellä mainittuja luonnonaineksia voida yksiselitteisesti tulkita jätteiksi, mikä tulee huomioida lakiesityksen jatkotyöstämisessä biokaasulaitosten luvanvaraisuutta harkittaessa.

MÄÄRITTELYT:

Lakiesitys on epäselvä eläinsuojan ja tilan määrittelyjen osalta. Lakiesitys voisi tarkoittaa HE:n mukaisena esimerkiksi sitä, että saman omistajan tien toisella puolella olevasta eläinsuojasta ei voisi tuoda kuivalantaa biokaasulaitokseen ainakaan, mikäli eläinsuojat olisivat eri ympäristöluvilla. Ei ole mitenkään poikkeuksellista, että laajentava tila vuokraa lopettaneelta tilalta eläinsuojan, jolloin yhtä tilaan pyöritetään useammalla ympäristöluvalla. Kyllä oman tilan lantoja tulisi saada käsitellä omassa biokaasulaitoksessa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin tässä ei tapahdu sujuvoittamista.

Mitä tarkoittaa eläinsuojan yhteyteen perustaminen? Toisinaan maanviljelijöiden kannattaa perustaa biokaasulaitokselle oma yhtiö. Silloin biokaasulaitoksen luvituksen ei tulisi vaikuttaa

eläinsuojan lupaan/ilmoituspäätökseen. Lannan varastointikapasiteetti kyllä pystytään katsomaan luvan tai ilmoituksen selventämisellä, eli ilman päätöksen varsinaista avaamista.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET:

Esityksen ympäristövaikutuksia koskevasta luvusta 4.2.3.1. puuttuu mielestämme sujuvoittamisen positiivisten ympäristövaikutusten näkökulma. Sujuvilla ilmoitus- ja luvitusmenettelyillä omalta osaltaan myötävaikutetaan uusien biokaasulaitosten käyttöönottoa, millä on myönteisiä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia.

Lisätiedot
Anna Virolainen-Hynnä
Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi